

Johanneksen ilmestys

I

Johdanto ilmestyskirjaan

1

”Jeesuksen Kristuksen ilmestys”, (’apokalyptis iesuu khristuu’) – koko kirjan oikean tulkinnan avainlause.

Ilmestyskirja ei ole kirja maailmanlopusta tai Saatanasta tai antikristuksesta – se on kirja Jeesuksesta.

”Apokalyptoo” – paljastaa, tehdä peitetty näkyväksi, ilmoittaa. Siten ilmestyskirjaa voitaisiin myös nimittää: ”ilmoituskirjaksi”.

”Enkelin kautta” – mikä enkeli? Ilmestyskirjan kielenkäytössä ”enkeli” ei suinkaan aina tarkoita luotua, Jumalaa palvelevaa henkiolentoa. Esim. ”ne seitsemän enkeliä Jumalan valtaistuimen edessä” (8:2) ovat sama kuin ”seitsemän soihtua” tai ”seitsemän henkeä” Jumalan valtaistuimen edessä (1:4). Kuva Pyhästä Hengestä. Pyhä Henki kuljettaa ilmestyskirjan tapahtumia koko ajan eteenpäin.

2 - 3

”Se, joka lukee” on yksikössä, ”ne, jotka kuulevat” monikossa: viittaa alkukirkon jumalanpalvelukseen, jossa yksi luki monelle kuulijalle. Ilmestyskirja on tarkoitettu jumalanpalveluskontekstiin, ja tämä on tärkeä muistaa sitä luettaessa.

Ilmestyskirja on *apokalyptis, profetia ja kirje* – kaikkea samaan aikaan.

Ilmestys/apokalyptis: esikuvana ennen muuta Daniel, myös Hesekiel. Ilmestyksen tarkoitus on auttaa kuulijoitaan *näkemään* maailma eri tavalla. Ilmestys pistää asiat oikeisiin mittasuhteisiin ja ilmoittaa kuka maailmaa johtaa ja hallitsee. Ilmestyskirjan merkitys alkukristityille – ja jokaiselle kristilliselle sukupolvelle on siis apokalyptisesti tämä: se osoittaa että Jumala on maailman suvereeni hallitsija jopa epäuskon ja kärsimyksen aikoina.

Profetia: ilmestyskirja on myös profeetallista puhetta seurakunnille, kehottaen parannukseen ja uskollisuuteen. Profetia ei yleensä olekaan ”tulevaisuuden ennustamista”, vaan sen paljastamista ja osoittamista, joka ”jo nyt” on totta, mutta jota ihmiset eivät ymmärrä.

Kirje: Ilmestyskirjan käyttökonteksti on seurakuntien opetus, ja siten se sijoittuu samaan kategoriaan kuin apostolien kirjoittamat opetuskirjeet. Seurakunnallinen konteksti, myös liturginen konteksti – kuten yllä sanottu.

4-5a

Jumala nimetään häneksi ”joka on, joka oli ja joka tuleva on”, nimitys joka toistuu seitsemän kertaa ilmestyskirjassa. Samaten viittaus ”valtaistuimeen” – vahva tausta VT:n profeettakirjoissa. ”Jumalan valtaistuin” on enemmän kuin tuoli – se on koko Israelin Jumalan voiman ilmentymä. Vanhan testamentin ilmestyksissä kaksi merkittävintä ovat Hes. 1 ja Jes. 6 – kummankin profeetan tehtävän kannalta keskeisiä ovat ”Jumalan valtaistuinsalissa” saatu ilmestys.

Seitsemän seurakuntaa ovat todellisia kirkkoja todellisissa kaupungeissa. Kirje on siis kirjoitettu lihaa ja verta olevien seurakuntien käyttöön. Silti: miksi vain seitsemän seurakuntaa? Oli Aasiassa enemmänkin. Seitsemän

jumalallisen täydellisyyden lukuna kulkee läpi ilmestyskirjan ja koko Raamatun. ”Seitsemän seurakuntaa” pitää siis sisällään merkityksen: ”koko kirkko”, myös ”pyhä kirkko”.

Trinitaarinen tervehdys: ”häneltä, joka on ja joka oli ja joka tuleva on” – Isä Jumala, JHWH (”minä-olen-joka-minä-olen”), Jumalan henki ja Jeesus Kristus.

Maan kuningasten hallitsija: äärimmäisen tärkeä sanoma vainotuille tai muuten vaan kulttuurillisesti nurkkaan ajetuille kristityille. Roomalainen keisarikultti oli turhuutta, sillä keisarin hallitsija oli Kristus! (miten tämä kääntyy meidän ajallemme? Jeesus – maailman yliopistojen ylimmäinen rehtori...?)

5b-6

Jeesuksen rakkaus ja hänen verensä vuodatus sidotaan tiiviisti yhteen, ja tämäkin toimii ilmestyksen pohjaoletuksena.

”Tehnyt meidät kuningaskunnaksi” – jälleen viittaus Kristukseen maan kuninkaiden hallitsijana. Jeesuksen omat ovat kuningaskunta, koska Kristus on kuningas. Meillä on jopa *todellisempi* ja *jalompi* kuninkuus ja kuningaskunta, kuin tämän maailman kuninkailla ikinä! He peittävät loistollaan heidän valtansa tyhjyyttä – ihmisiä hekin ovat. Meidän kuningaskuntamme on perustettu vahvemmalle perustalle, ja se on siten suuremman kunnian arvoinen, vaikka ilman valtaistuinsaleja.

”Tehnyt meidät papeiksi” – Kristillinen kaste. Meidät on pesty ja puettu valkoiseen, meillä on pääsy *pappeina* siihen taivaalliseen jumalanpalvelukseen, josta myöhemmin ilmestyskirja puhuu. Tämä on ”yleisen pappeuden” tosiasiallinen toteuttamisen konteksti – osallisuus taivaan jumalanpalveluksessa.

7

”Tulla pilvissä” – viittaus Danieliin 7:13 “taivaan pilvissä tuli ihmisen pojan näköinen...”. Mutta myös helatorstain tapahtumiin: ”niin kuin näitte hänen menevän pois, hän on myös tuleva takaisin” – pilvissä.

”Jotka hänet lävistivät” – viittaus Sakarias 12:10: ”He katsovat minuun, jonka he ovat lävistäneet.” Huom! ”minuun” – eli Sakariaan kautta puhuva Jumala sanoo: ”ovat lävistäneet *minut*” → Jeesuksen tosi Jumaluus! Kristus puhuu VT:n profettojen kautta itsestään!

8

Kahdeksas jae pitää sisällään ilmestyskirjan kolme keskeisintä Jumalaan viittaamisen tapaa: ”A ja O”, ”joka on, oli ja on oleva” sekä ”kaikkivaltias”.

Alfa ja Omega – ensimmäinen ja viimeinen toistuu monta kertaa ilmestyskirjassa:

Jumala: Minä olen A ja O (1:8)

Jeesus: Minä olen ensimmäinen ja viimeinen (1:17)

Jumala: Minä olen A ja O, ensimmäinen ja viimeinen (21:6)

Jeesus: Minä olen A ja O, ensimmäinen ja viimeinen, alku ja loppu (22:13)

Jokaiselle, joka lukee ilmestyskirjan läpi kokonaisuutena, käy näissä sanoissa ilmi vastaansanomattomasti, että Raamattu todistaa Kristuksen jumaluudesta. Ilmestyskirja pitää sisällään itse asiassa Uuden testamentin väkevimmän todistuksen Jeesuksen täydestä jumaluudesta, kuten saamme huomata. Valtaistuimella istuvaan Taivaan Majesteettiin viitataan tismalleen samoilla sanoilla kuin Jeesukseen.

Yhteensä seitsemän kertaa lukijalle kuvataan Jumalan olemus nimenomaan ”alkuna ja loppuna” – tämä yhdessä muiden ilmestyskirjassa seitsemästi toistuvien Jumalan ”nimien” kanssa osoittaa että kyse on jälleen jumalallisesta *täydellisyydestä*.

”ensimmäinen ja viimeinen” – Jes. 44:6 ”minä olen ensimmäinen ja viimeinen, minun rinnallani ei ole muita jumalia.” tai 48:12 ”minä se olen, minä olen ensimmäinen ja minä olen viimeinen.”, myös 41:4 – viittaavat Jumalan muuttumattomuuteen.

Johanneksen joutuminen Patmokselle oli ehkä vastentahtoista, ehkä kyseessä oli karkoitus – mutta teksti ei tähän varmuutta anna. On myös mahdollista ajatella, että Henki kutsui Johanneksen Patmokselle juuri saamaan tämän ilmoituksen: “mina olin Jumalan sanan ja Jeesuksen todistuksen tähden saarella...” – tämä merkitsisikin ”Jumalan sanan kehottamana ja saadakseni kuulla Jeesuksen todistuksen”.

10a

“Olla Hengessä” on Hesekieliltä otettu ilmaisun tapa – Hesekiel kulkee näystä toiseen “Hengessä” tai “Hengen viemänä”. Ei tarkoita niinkään ekstaattista tilaa, vaan sitä, että profetta on saamassa sanan Jumalalta.

”Herran päivänä” – eli sunnuntaina. Oliko näky saatu jopa messussa? Ei mahdotonta.

10b-13a

Jeesus kuvataan lampunjalkojen eli seurakuntien *keskellä*. Ei niin, että hän istuisi kaukana taivaassa valtaistuimellaan, seuraten kuinka hänen kirkkonsa maan päällä selviää – vaan siten, että Jeesus on uskoviensa keskellä. Jesus is among his church (among seven lamp-stands) – he is not in the throne in heaven, he is among you!

13b-15

Jeesuksen kuvaus lainaa montaa vanhan testamentin kohtaa. ”Ihmisen pojan muotoinen” on toki Dan, mutta myös Hes. 1:26 – taivaallisella valtaistuimella on joku joka on ”ihmisen pojan kaltainen.”

Kultainen vyö: Dan 10:5 ”Katsellessani ympärilleni minä äkkiä huomasin miehen, joka oli pellavavaatteissa, uumillaan vyö parasta kultaa.” Silmät, jalat ja ääni myös Dan 10: 6 ”Hänen ruumiinsa säihkyi kuin krysoliitti, hänen kasvonsa välkehtivät kuin salama, hänen silmänsä olivat kuin tulisoihdut, hänen käsivartensa ja jalkansa kuin kiiltävä pronssi, ja hänen äänensä oli kuin kansanjoukon pauhu.”

Kuitenkin ”hiukset valkoiset kuin villa” on poimittu Dan. 7, mutta siellä ne viittaavat ”ikiaikaiseen” joka on Danielin näyssä eri kuin ”ihmisen pojan kaltainen”. Nyt, ilmestyskirjassa Ihmisen Poikaan liitetään samanlainen sana kuin Danielilla ”ikiaikaiseen” – jälleen alleviivaten sitä, että Kristus on Jumala. Jeesus on Israelin Jumala!

16

Seitsemän tähteä – seitsemän seurakunnan pastorit – ovat Kristuksen oikeassa kädessä. (mm. Malakia ja Haggai molemmat olivat ”enkeleitä”) Lohdullista jokaiselle saarnaviran hoitajalle! Kristuksen suusta lähtee kaksiteräinen miekka – Jumalan sana. Vrt. 2.Tess. 2:8 – Antikristus tuhotaan Kristuksen henkäyksellä, Hepr. 4:12 – Jumalan sana kuin kaksiteräinen miekka.

17-18

”Älä pelkää” – viitaten paitsi tähän näkyyn, myös kaikkeen, mitä Johanneksen elämässä oli tapahtunut ja oli vielä tulossa.

Seitsemän seurakunnan kirjeet

Yleisesti seurakuntakirjeistä:

Ensimmäisen luvun lopussa Johannekselle näytetään Kristus joka ”käyskentelee seitsemän lampunjalan keskellä”. Samalla hänelle paljastetaan salaisuus: seitsemän lampunjalkaa merkitsee seitsemää seurakuntaa, ja Kristuksen kädessään pitämät seitsemän tähteä ovat seitsemän seurakunnan enkelit.

Seitsenluku toistuu Raamatussa uudelleen ja uudelleen – eikä suinkaan vähiten ilmestyskirjassa. Sen merkitys on aina kuvata pyhää, jumalallista täydellisyyttä. Seitsemän seurakuntaa ovat konkreettisia Vähä-Aasiassa sijainneita kristillisiä seurakuntia, joille Johannes kirjoittaa – mutta samalla ne ovat myös kuva *keko* pyhästä kristillisestä kirkosta. Seitsemää seurakuntakirjettä ei ole mielekästä ymmärtää kirkkohistoriallisesti ”peräkkäisinä”, niin kuin jotkut tekevät – esittäen, että kukin kirjeistä kuvaisi jotain tiettyä kirkkohistorian vaihetta. Pikemminkin on niin, että ilmestyskirjan seitsemän seurakuntaa kuvaavat kirkkoa kaikkialla ja kaikkina aikoina – tällaiset ongelmat, vahvuudet, lankeemukset ja lupaukset liittyvät kirkkoon aina.

Kaikki puhuttelut seurakunnille noudattavat samaa kaavaa: ensin kerrotaan seurakunnan nimi, sen jälkeen Kristusta kuvataan – yleensä jollain ensimmäisen luvun kuvauksesta otetulla ominaisuudella. Tämän jälkeen kirkon Herra lausuu tuomionsa seurakunnan tilanteesta – missä se on mennyt vikaan, missä se on tehnyt oikein. Seurakunnalle annetaan ohjeet tulevaa varten, ja lopuksi lausutaan lupaus ”sille, joka voittaa”. Lupaukset liittyvät myöhempään ilmestyskirjan sisältöön, erityisesti loppulukujen kuvaukseen Uudesta Jerusalemissa. Näin ilmestyskirjan lukija/kuulija voi tarinan edetessä huomata kuinka seurakunnille annetut lupaukset putkahtavat esiin.

Jokainen kirje päättyy sanoihin: ”jolla on korvat, se kuulkoon mitä Henki seurakunnille sanoo.” Tämä korostaa Kristuksen ja Pyhän Hengen yhteyttä: Kristus sanelee Johannekselle mitä hänen tulee kirjoittaa, mutta jokainen kirje päätetään sanoen: ”kuulkoon mitä Henki seurakunnille sanoo”. Kristuksen sanat ovat ”henki ja elämä”. Samaten, jokainen kirje on suunnattu yhdelle seurakunnalle, mutta se päätetään sanoen: ”mitä Henki seurakunnille sanoo”. Tästä ilmenee seurakuntakirjeiden merkitys koko kirkon opetuksessa.

EFESOS (2:1-7)

Efesoksen seurakunnalle Kristus esittelee itsensä *Kirkon keskellä olevana Herrana* – hän kulkee lampunjalkojen keskellä ja pitää seurakunnan enkeleitä l. pastoreita kädessään. Efesos oli kaupunkina yksi Aasian maakunnan loisteliaimmista. Sen ylpeys oli Artemiksen temppli, yksi antiikin maailman seitsemästä ihmeestä. Apt. 19 kertoo hopeaseppien mellakasta, joka syntyi kun kristillinen julistus haastoi kaupungin suurimman ylpeydenaiheen – pakanajumalattaren kultin ja temppelin. Efeson seurakunta eli vieraan uskonnon suurimman ylpeydenaiheen keskellä, joten sille oli tärkeä saada kuulla Kristuksesta, joka todellisesti on läsnä seurakuntansa keskellä. Vaikka Artemiksen kultilla onkin valtava temppli, Efesoksen pienellä seurakunnalla oli keskellään Elävä Jumala!

Efesoksen vahvuus oli sen lujassa pitäytymisessä oikeaan uskoon ja oppiin – se koetteli julistajat ja hylkäsi väärät apostolit. Nikolaiittojen harhaoppia se vihasi, ja teki siinä oikein. Tällaisen totuudenrakkauden tähden se sai kärsiä paljon vaivaa, mutta se ei kuitenkaan uupunut.

Nikolaiitat (jotka esiintyvät myös myöhemmissä kirjeissä) ovat mietityttäneet tutkijoita. Varmuudella ei voida sanoa, millaisesta joukosta on kyse. Perimätieto kertoo, että he olisivat olleet Nikoloksen seuraajia (joka mahdollisesti oli yksi seitsemästä diakonista!) jotka nauttivat epäjumalille uhrattua lihaa pakanakulttien menoissa ja harrastivat sukupuolista siveettömyyttä. Toisaalta on myös mahdollista, että kyse ei ollut yhden henkilön mukaan nimetystä joukosta, vaan ”nikolaiitat” olisi johdos kreikkalaisesta sanasta ’nikao’, joka tarkoittaa voittamista. Nikolaiitat olisivat siis joko ”voitetut” – eli ne, jotka olisivat antaneet periksi tälle maailmalle ja sen viettelyksille, tai sitten ”voittajat” – eli ne, jotka koittavat alistaa valtaansa muut kristityt.

Moitteen se kuitenkin sai siitä, että oli ”hyljännyt ensimmäisen rakkautesi”. Ehkäpä Efeson seurakunnan kokemat vaikeudet ja kiivaus oikean uskon puolesta olivat päässeet kovettamaan heidät niin, että lempeys ja auttamisenhalu oli unohtunut? Jos seurakunta ei tekisi parannusta, se lohkaistaisiin pois Kristuksen kirkosta, sen lampunjalka työnnettäisiin pois paikaltaan.

Lopuksi annetaan lupaus elämän puusta – liittyen 22:14.

SMYRNA (2:8-11)

Smyrnan seurakunnalle Kristus esittäytyy ”kuolleena, joka virkosi elämään”. Tämä on paitsi osoitus hänen vallastaan, myös lohduttava lupaus vainon alla kärsivälle seurakunnalle. Samoin kuin Kristus kulki kuoleman läpi kirkkauteen, niin myös hänen seurakuntansa joutuu ahdistukseen, mutta kulkee sen kautta iankaikkiseen iloon. Tämä näkyy Smyrnalle annetussa lupauksessa: ”Ole uskollinen kuolemaan asti, niin minä annan sinulle elämän kruunun.” Sellaista seurakuntaa ”ei toinen kuolema vahingoita” – viitaten 20:14 ja 21:8.

Smyrnaa luonnehditaan ”köyhäksi” joka kuitenkin on ”rikas”. Smyrna oli hyvin rikas kaupunki, ja ilmeisesti moni seurakuntalaisista oli rikkaan metropolin köyhälistöä. Monelle köyhyys saattoi jopa olla seurausta Kristuksen seuraamisesta – esim. kauppiaan tai virkamiehen ura oli käytännössä suljettu siltä, joka ei voinut osallistua yhteisön pakanakultteihin.

Smyrnan kohdalla esiintyy myös epäuskoisten juutalaisten taholta tuleva vaino. Kristittyjen kovin rajankäynti ei aina kulkenut pakanallisen Rooman välillä – myös kääntymättömät Juutalaiset tekivät kaikkensa saadakseen kristityt pois keskuudestaan. Kieltäessään Kristuksen, Jumalan Pojan, he samalla kieltävät Abrahamin Jumalan, eivätkä näin ollen ole todellisia juutalaisia enää laisinkaan.

”Perkele on heittävä muutamia teistä vankeuteen” – inhimillisten toimijoiden takana vaikuttaa itse sielunvihollinen!

PERGAMON (8:12-17)

Pergamonin seurakunnalle Kristus esittäytyy soturina – hänellä on kaksiteräinen miekka. Tämä onkin tarpeellinen kuva seurakunnalle, joka elää perkeleen vainon alla. ”Saatanan valtaistuin” viitanee Pergamonin mahtavaan temppeliin (joka nykyisellään on nähtävissä Berliinissä).

Seurakuntaa onnitellaan sen kestävydestä opissa ja tunnustuksessa, mutta moititaan siitä, että se suvaitsee keskuudessaan niitä ”jotka pitävät kiinni Bileamin opista”, sekä nikolaiittoja. Käsky ”tehdä parannus” tarkoittaa joko käskyä näiden oppien harjoittajille hylätä harhansa, ja seurakunnalle – mikäli he eivät siihen suostu – poistaa keskuudestaan väärän opin levittäjät. Muutoin Kristus sotii heitä vastaan ”suunsa miekalla”. Vrt. 2. Tess. 2:8 – Kristus tuhoaa vihollisensa ”suunsa henkäyksellä”. Kristuksen sana on lopulta myös *tuboava sana* paholaiselle ja hänen käytyreilleen.

Voittaja saa syödäkseen ”salattua mannaa” ja hänelle annetaan ”valkoinen kivi, johon on kirjoitettu uusi nimi.” Mitä nämä ovat? Manna viitanee Kristukseen itseensä, joka on ”leipä, joka tuli taivaasta” (Joh 6). Salattu manna on Kristuksen ruumiin (ja veren) nauttimista Pyhässä Ehtoollisessa. Entä valkoinen kivi? Antiikin aikana oli paikoittain tapana käyttää valkoista kiveä eräänlaisena ”pääsylippuna” juhliin. Valkoisen kiven antaminen merkitsee siis pääsyn antamista taivaalliseen juhlaan, vrt. Matt. 22, kuninkaanpojan häät. Tämä tapahtuu kristitylle ennen muuta kasteessa, jossa myös annetaan se ”juhlapuku” jota ilman häissä ei voi olla (vrt. Matteus). ”Uusi nimi, jota ei tiedä kukaan muu kuin sen saaja” voi tarkoittaa joko saajalle annettua uutta nimeä eli uutta identiteettiä, *tai* sitä, että kiveen on kirjoitettu Jeesuksen nimi – nimi, jossa pelastutaan. Se on kuitenkin ”salattu nimi” niille, jotka eivät usko.

TYATIRA (2:18-29)

Tyatiran seurakunnan tilanne muistuttaa paljon edellistä: seurakunta itsessään eli hyvin ja oikein, mutta sen syyksi luettiin se, että se *suvaitsee tuota naista, Iisebeliä*. Iisebel oli ehkä naisen oikea nimi, ehkä kuvaava nimi, jolla ilmaistiin yhtymäkohtaa kuningas Ahabin pahaan kuningattareen.

Kyse saattaa olla muustakin kuin vain moraalittomasta elämäntavasta. Jakeen 24 sanat viittaavat jonkinlaiseen salatieteeseen, okkultismiin ja noituuteen.

Kristuksen sanat ”pitäkää vain, mitä teillä on, siihen asti kuin minä tulen” on lohdullista kuultavaa: seurakunnan ei tarvitse keksiä uutta ja ihmeellistä, vaan tärkeintä on säilyttää se armonvälineiden ja totuuden rikkaus, joka sille on jo annettu.

Rautainen sauva viittaa esim. Ps. 2:8-9, jossa Messias kaitsee kansoja rautaisella valtikalla. Osoittaa kuinka läheinen yhteys Kristuksen ja hänen seurakuntansa välillä vallitsee – uskovat hallitsevat yhdessä Kristuksen kanssa. Lopun lupaus viittaa 22:16, joka kuvaa Kristuksen kointähtenä. Kointähti eli Venus (ainakin noilla leveysasteilla) ilmaantuu taivaalle vasta aamuyöllä, ja ilmestyessään on merkki koittavasta aamusta. Kristuksen kutsuminen kointähdeksi (joka nimi myös kuului Saatanalle ennen hänen lankeemustaan) on merkki siitä, kuinka hän tuo valon pimeyteen.

SARDES (3:1-6)

”Sinulla on se nimi, että elät, mutta sinä olet kuollut” – jumalisuuden ulkokuoren alla ei ollut oikeaa uskoa enää. Kuitenkin kuolleellekin seurakunnalle voidaan julistaa parannussaarnaa, toivo ei ole menetetty: ”Heräjä valvomaan!” Hyvä muistutus:

usein jopa ne, jotka eniten puhuvat omasta uskostaan ja siitä, kuin ”täynnä henkeä” ne ovat, osoittautuvatkin Kristuksen tutkimuksessa kuolleiksi.

Jakeen 4 ”valkeat vaatteet” toistuvat Ilmestyskirjan kielenkäytössä useaan otteeseen, esim. 4:4 ja 7:9. On hyvä huomata, että vaatteet ovat *jo nyt* Kristityillä – iankaikkinen elämä tietyllä tapaa on jo alkanut maan päällä. Kuva valkeista vaatteista vie ajatukset väistämättä kasteeseen, jossa olemme ”pukeneet yllemme Kristuksen”. Vanhakirkollinen käytäntö oli, että kastettavalle konkreettisesti puettiin valkoinen kaapu kasteen jälkeen – näin yhäkin aikuiskasteiden kanssa menetellään.

Elämän kirja, vrt. 17:8, 20: 12-15. Kristus tunnustaa uskovat Isänsä ja enkelten edessä, kts. myös Luuk. 12:8-10.

FILADELFIA (3:7-13)

”Daavidin avain” – Daavidin huoneen valtiaalla on Daavidin avain: osoittaa paitsi sen, että Jeesus on Herra, myös sen, että Jeesuksen vallassa on päästää sisään taivaaseen ja valta sulkea ulos. Kristuksen päätökset ovat vastaansanomattomia: kun hän avaa, eivät muut voi sulkea – kun hän sulkee, ei auta vaikka kuinka koittaisi avata.

Ovi Filadelfian seurakunnan edessä – mitä se on? Ovi Daavidin valtakuntaan, eli Kristuksen yhteyteen, taivaaseen. Vrt. neljännen luvun alku: ”ja minä näin – taivaassa oli ovi auki”. Filadelfian heikkoudesta huolimatta sillä oli ovi auki taivaaseen, yhteys Jumalaan. Juutalaisten pilkka saattoi liittyä juuri tähän: ”Teillä ei ole yhteyttä todelliseen Jumalaan, koska ette elä temppelikultin sisällä!”

Pylväänä oleminen voi merkitä vastuullisen tehtävän saamista kirkossa – tai yksinkertaisesti sitä, että seurakunta saa olla Jumalan temppelissä aina. Maanjäristyksistä kärsivässä Filadelfiassa pylväs ”joka ei koskaan lähde sieltä pois” on myöskin väkevä kuva.

LAODIKEA (3:14-22)

Aiempien seurakuntien joukossa oli monta köyhää ja heikkoa – mutta Laodikean kanssa ei näin ole. Se kerskuu olevansa *rikas* – aineellisesti – mutta ei ymmärrä, että se on uskossaan köyhä ja kurja. Sardeksen kohdalla mainitut valkeat vaatteet tuleva uudelleen esiin: joko Laodikealaisilla ei niitä ikinä ollut ollutkaan, tai sitten he olivat ne niistä luopuneet.

Laodikean seurakunnalle sanotaan ehkä kovimmat tuomion sanat – sen tilanteesta Jeesus ei sano yhtään mitään positiivista. Kuitenkin Kristus myös lausuu laajimmat lupausket ja kehotukset tälle seurakunnalle – osoittaen, että hän ei ollut luopunut toivosta edes Laodikean kohdalla. Kaiken sen, mitä se luuli omistavansa mutta joka siltä todella puuttui, kaiken sen se saisi Kristukselta: kultaa, vaatteet, näkökyvyn.

”Minä seison ovella ja kolkutan” – viittaus Laulujen lauluu 5:2 hyvin yleinen teema uskonnollisessa taiteessa, Jeesus kolkuttamassa ovella. Myöskin rakas teema ratkaisukristillisyydessä: ”sinun tarvitsee päästää Jeesus sydämeesi”. Kuitenkaan kyse ei ole tässä yksilön uskoontulosta, vaan seurakunnan elämästä. Seurakunnan ”ovi” oli suljettu Kristukselle, mutta Kristus kutsuu nyt seurakuntaa parannukseen, avaamaan oven hänelle. Vrt. edellä ollut Filadelfia ja sen ovi taivaaseen. Jumalan läsnäolon ovi oli Laodikeassa suljettu. Jos se avataan, sisään saapuu Kristus ja ”aterioi heidän kanssaan”. Yhteinen ateria viittaa vahvasti ehtoollispöytään – siinä on ovi auki taivaaseen.

Joka voittaa, se saa istua Kristuksen kanssa valtaistuimella. Kaikki se maallinen loisto ja väärä rikkaus, johon Laodikealaiset olivat rakastuneet, korvattaisiin vallalla ja loistolla *taivaassa*.

YHTEENVETO:

Seurakuntien tilanne:

Vääriä apostoleja, nikolaiittoja, pakanauskontojen paine, maallinen vaino, epäuskoisten juutalaisten pilkka, köyhyys, voimien vähyys.

Seurakuntien virheet:

Luopuminen ensirakkaudesta, harhaopit tai niiden suvaitseminen, uskosta luopuminen ja uskon haaleus.

Seurakuntien vahvuudet:

Kestävyys, taistelu harhaopettajia vastaan, valmius kärsiä Kristuksen tähden, tunnustaa sitä vainonkin alla, rakkaus ja palvelutyö, yhteys Jumalaan kunnossa.

Kristuksen käsky:

Kadu, palaa tekemään hyviä tekoja, ole rohkea, erota harhaopettajat keskuudestasi, pidä kiinni annetusta uskostasi, anna Kristuksen avata ovi taivaaseen.

Kristuksen lupaus:

Saatte syödä elämän puusta, toinen kuolema ei kosketa, saatte kätkeytyä mannaa ja valkoisen kiven, saatte hallita maailman kansoja, saatte valkeat vaatteet ja nimen elämän kirjaan – tunnustetaan Isän ja enkelten edessä, asetetaan Jumalan temppeliin pylvääksi ja kaiverretaan Jumalan nimi, annetaan istua Kristuksen kanssa valtaistuimella.